

หอยเต้าปูน (Cone shell)

หนึ่งในสัตว์มีพิษร้ายแรงที่สุดในโลก

หอยเต้าปูนเป็นหอยกาบเดี่ยวพวกหนึ่งที่ล่าจับสัตว์อื่นกินเป็นอาหาร เป็นสัตว์ในไฟลัม mollusca วงศ์ Conidae เป็นหอยฝาเดี่ยวมีเปลือกเป็นรูปกรวย (Cone) หนาและหนัก ขนาดเปลือกมีตั้งแต่ 2-3 เซนติเมตร ไปจนถึงใหญ่ขนาด 20 เซนติเมตร ลวดลายบนเปลือกแตกต่างกันไปตามชนิดของหอย ทางด้านหน้าของลำตัว (ปลายเรียวเล็กของกรวย) มีท่อยื่นยาวออกมา เรียกว่า ไสฟอน (Siphon) อยู่ที่ส่วนบนสุดทางด้านหน้า สำหรับทางน้ำออก ช่วยขับให้ตัวหอยเคลื่อนที่ไปข้างหน้าได้ ไสฟอนเป็นหนวด (Tentacles) สองเส้นใช้เป็นที่ประสาทสัมผัส กับงวง (Proboscis) หนึ่งอันเป็น ท่อกลมยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร ภายในงวงมีฟัน (Radula) ซึ่งมีวิวัฒนาการเปลี่ยนรูปไปคล้ายฉมวกหรือลูกธนู ภายในฟันรูปฉมวกนั้นกลวง มีท่อน้ำพิษซึ่งต่อมาถึงถุงใส่พิษที่ติดอยู่กับคอหอย (Pharynx) ในตัวหอย ถุงน้ำพิษใช้เก็บเข็มพิษและน้ำพิษซึ่งสร้างจากท่อน้ำพิษ โดยมีเซลล์ภายในมากมายทำหน้าที่ผลิตน้ำพิษ (Conotoxin)

หอยเต้าปูนสามารถแบ่งตามลักษณะอาหารที่กินได้สามประเภทคือ

1. กลุ่มกินหนอน (Vermivorous) หอยกลุ่มนี้จะกินพวกไส้เดือนทะเล (*Neanthes sp.*) และหนอนตัวแบน (Flat worm) ตามพื้นทะเล ดังนั้นพิษที่ใช้ล่าเหยื่อของหอยกลุ่มนี้จึงไม่จำเป็นต้องแรงนัก
2. กลุ่มกินหอยอื่นๆ (Molluscivorous) พิษจะแรงกว่ากลุ่มกินหนอน เนื่องจากเหยื่อของมันคือหอยซึ่งอาจมีขนาดใหญ่ ดังนั้นมันจึงต้องมีพิษที่แรง เพื่อให้เหยื่อเป็นอัมพาตก่อนที่จะกินเข้าไป
3. กลุ่มกินปลา (Piscivorous) หอยเต้าปูนกลุ่มนี้มีพิษแรงที่สุด เพื่อป้องกันไม่ให้เหยื่อว่ายน้ำไปไกล พิษจะมีผลโดยตรงต่อระบบประสาทของสัตว์มีกระดูกสันหลัง (Vertebrate) เหยื่อของหอยเต้าปูนชนิดนี้ได้แก่ ปลาบู๊จิว, ปลานกแก้ว ฯลฯ

จากการสำรวจพบว่าหอยเต้าปูนทั่วโลกมีมากกว่า 500 ชนิด พบมากในเขตอินโดแปซิฟิก รวมทั้งน่านน้ำ ไทยซึ่งพบกว่า 300 ชนิด โดยจะอยู่ตามพื้นทะเลใกล้แนวปะการังที่ชายฝั่งความลึกประมาณ 1-2 ฟุต หรืออาจอยู่ลึกเป็น 10 ฟุต ในขณะที่บางชนิดอาจอยู่ได้ที่ก้นทะเลความลึกนับ 100 ฟุตเลยทีเดียว

หอยเต้าปูนมีพิษที่พบในน่านน้ำไทย มีอยู่หลายชนิดด้วยกัน ชนิดที่พบบ่อยได้แก่

• หอยเต้าปูนลายผ้า (*Conus textile*)

• หอยเต้าปูนลายแผนที่ (*C. geographus*)

• หอยเต้าปูนลายหินอ่อน (*C. marmoreus*)

• หอยเต้าปูนจักรพรรดิ (*C. imperialis*)

การรักษา เมื่อถูกหอยเต้าปูนต่อย

1. ใช้สายยางรดแขนเพื่อไม่ให้พิษไหลเข้าสู่หัวใจ ให้ผู้ป่วยนอนและเคลื่อนไหวน้อยที่สุด
2. รีบนำส่งโรงพยาบาลโดยนำหอยไปด้วย